

účelem, a mohlo tudíž k osudné jízdě dojít, i kdyby žalobce neměl koncesi k provozování dopravy vozem stojícím k potřebě na veřejném místě, ano není zjištěno, že by byl v takovém případě řidič auta příležitostnou nabídku jízdy odmítl, a nebylo proto nebezpečnostní riziko pojišťovny v souzeném případě zvýšeno tím, že si žalobce opatřil koncesi.

Čís. 13159.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Jde o nárok ze smlouvy o dílo, jenž nespadá do příslušnosti pracovních soudů, domáhá-li se na žalovaném odměny za práce, které pro žalovaného obstaral ve věcech finančních, ten, kdo pro své znalosti finančního práva měl obstarávat žalovanému záležitosti z oboru berního pokud se týče vůbec finančního zákonodárství, pokud spadaly do kompetence berních úřadů.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1933, R II 544/33.)

Žalobě, již se domáhal žalobce na žalovaném zaplacení odměny 11.300 Kč procesní soud první stolice (krajský soud v N.) vyhověl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu. **Důvody:** Podle údajů v přípravném spise žalobcově byla mezi ním a žalovaným v roce 1921 uzavřena ústní smlouva, podle níž měl žalobce obstarávat žalovanému všechny řádné berní záležitosti za roční paušál 1000 Kč na dobu pěti let, po jejímž uplynutí byla smlouva ta prodloužena na dalších pět let. Tato smlouva jest podle svého obsahu smlouvou služební ve smyslu § 1151 obč. zák., neboť žalobce byl smluvně vázán pracovat pro žalovaného po určitou dobu, druh, množství a dobu služebních úkonů určoval žalovaný, výsledek práce žalobcovy a případný její nezdar spadal na vrub žalovaného. Žalobce se také ve svém dopise ze dne 15. srpna 1932 výslovně na smlouvu služební odvolává. Také žalovaný tvrdí, že na základě žalobcovy nabídky v cirkuláři uzavřel se žalobcem v roce 1921 služební smlouvu, podle níž mu měl žalobce obstarávat veškeré záležitosti, které spadaly do kompetence berní správy a jí nadřízených instancí, za paušál, na němž zaplatil žalobci za dobu od 1. listopadu 1921 do 30. října 1926 celkem 7000 Kč a za dalších 5 let celkem 5000 Kč. Žalobce domáhá se touto žalobou na žalovaném zaplacení 11.300 Kč jakožto odměny za práce, které pro žalovaného podnikl v záležitosti předepsané dávky z majetku a dávky z přírůstku na majetku, tvrdě, že se na tyto mimořádné práce ujednaný paušální roční honorář 1000 Kč nevztahoval, kdežto žalovaný namítá, že i tyto práce pod paušální honorář spadaly a byly jím zaplacený. Ať se smluvený paušální honorář na práce, za něž se žalobce touto žalobou zvláštní odměny domáhá, vztahoval nebo nevztahoval, tolik je jisto, že žalovaný svěřil mu ony práce jako svému smluvníku, s nímž měl ujednání shora uvedenou služební smlouvu. Onen služební poměr byl důvodem, z něhož k obstarávání prací těch došlo, a nebyti onoho služebního poměru, nebyl by se

zajisté žalobce k pracím těm nikdy dostal. Jde tedy v tomto případě o spor z pracovního (služebního) poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklý mezi žalobcem jako zaměstnancem a žalovaným jako zaměstnavatelem a jest proto podle § 1 odst. (1) zák. čís. 131/31 sb. z. a n. pro tento spor, ježto žalovaný má své bydliště v N., výlučně příslušným pracovní soud v N. Pro otázku příslušnosti soudu nezáleží na tom, zda-li za práce v žalobě uvedené přísluší žalobci odměna zvláštní, čili nic, neboť i tyto práce tak jako každé jiné tak zv. vícepráce vyvěrají ze základního poměru služebního nebo pracovního, v jehož rámci musí se posuzovati a řešiti. Krajský soud, který tuto rozepři projednal a v ní rozsudek vydal, ač byla žaloba podána již za platnosti zákona o pracovních soudech čís. 131/1931 sb. z. a n., byl pro ni nezhojitelně nepřislušný, jeho rozsudek i předcházející řízení jsou proto zmatečné podle § 477 čís. 3 c. ř. s., ke kteréžto zmatečnosti musí odvolací soud podle § 471 čís. 5 c. ř. s. přihlížeti z úřadu.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k použitému důvodu zmatečnosti, o odvolání jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud vyslovil v četných rozhodnutích (sb. n. s. čís. 11209, 10028, 2773) názor, že, uplatňuje-li advokát nárok na zaplacení odměny za práce jím konané, jde o spor ze smlouvy o díle. V souzeném případě jde o podobný případ. Žalobce není ovšem advokátem, avšak přece právníkem, kterýž podle tvrzeného ujednání právě pro své znalosti finančního práva měl obstarávati žalovanému záležitosti z oboru berního, pokud se týče vůbec finančního zákonodárství, pokud spadaly do kompetence berních úřadů. Z motivů třetí dílčí novely k obč. zák. (zejména str. 206 zprávy justiční komise) vyplývá, že při smlouvě služební jde o práci pod vedením a podle poukazů zaměstnavatelových, o osobní povinnost pracovní a o osobní nárok na práci, o závazek zaměstnancův, ručiti za péči, ale jinak nikoli za zdar nebo nezdar práce, úhrnem tedy o osobní a hospodářské podřadění do organismu zaměstnavatelova podniku. V případě, o kterýž jde, nemůže býti o tom řeči, že žalobce příslušné práce právnické měl konati pod vedením aneb podle pokynů žalovaného, neprávnicka, který by k tomu neměl dostatečné znalosti a zkušenosti a právě pro jejich nedostatek si žalobce zjednal. Žalobce musel tu zřejmě postupovati podle vlastního plánu, vlastními prostředky a převzal zvláštní zodpovědnost v §§ 1299 a 1300 obč. zák. blíže upravenou. Z toho, že strany ve svých dopisech, pokud se týče v přípravných spisech mluvily o »služební smlouvě« a že i stěžovatel vychází z právního názoru, že byl jinak k žalovanému v poměru služebním, nelze nikterak vyvozovati, že šlo o smlouvu tohoto druhu, nýbrž jde tu o právní otázku, kterou musí soud samostatně posuzovati na podkladě skutečností stranami ve sporu přednesených. Ježto nejvyšší soud shledává v souzeném případě pojmové náležitosti smlouvy o dílo, nejde o příslušnost pracovního soudu, k níž soudy mají přihlížeti z úřadu a neobstojí tedy důvod zmatečnosti, pro kterýž odvolací soud rozsudek soudu první stolice i s předcházejícím řízením zrušil a žalobu odmítl.